Telšių apylinkės teismo sprendimas

2021-11-05, bylos Nr. e2-3890-339/2021

Teismas: Telšių apylinkės teismas
Dokumentas: Sprendimas
Data: 2021-11-05
Bylos Nr.: e2-3890-339/2021
Teisminio proceso Nr.: 2-47-3-00935-2021-8
Bylos rūšis: civilinė byla

Civilinė byla Nr. e2-3890-339/2021
Teisminio proceso Nr. 2-47-3-00935-2021-8
Procesinio sprendimo kategorijos: 2.3.4.6; 3.2.6.1 (S)

TELŠIŲ APYLINKĖS TEISMAS
SPRENDIMAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU
2021 m. lapkričio 5 d.
Telšiai

Telšių apylinkės teismo Telšių rūmų teisėja Vitalija Liauzginienė,
sekretoriaujant Ingai Janušauskienei,
dalyvaujant ieškovės atstovei A. M. P. – U.,
atsakovui P. M.,
atsakovo atstovei advokatei Rasai Valiukienei,

teismo posėdyje išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ieškinį atsakovui P. M. dėl neterminuoto tėvo valdžios apribojimo.

Aprašomoji dalis

Teismas nustatė:

ieškovė pateikė ieškinį, kuriame prašo atsakovui neterminuotai apriboti tėvo valdžią nepilnamečių vaikų: D. M., gimusio (duomenys neskelbtini), ir V. M., gimusio (duomenys neskelbtini), atžvilgiu; priteisti iš atsakovo bylinėjimo išlaidas. Nurodė, kad nepilnamečiai vaikai: V. M. ir D. M. yra likę be tėvų globos, kadangi Telšių apylinkės teismo Telšių rūmų 2019 m. kovo 19 d. sprendimu šie vaikai atskirti nuo savo motinos A. M., o atsakovui – jų tėvui P. M. laikinai apribota tėvo valdžia. Teismas šiuo sprendimu iš A. M. priteisė išlaikymą kiekvienam vaikui po 30 Eur kas mėnesį mokamomis periodinėmis išmokomis, iš atsakovo priteisė išlaikymą kiekvienam vaikui po 70 Eur kas mėnesį mokamomis periodinėmis išmokomis nuo sprendimo priėmimo dienos iki vaikų pilnametystės, išlaikymo sumą kasmet indeksuojant Vyriausybės nustatyta tvarka atsižvelgiant į infliaciją. Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. balandžio 17 d. įsakymu nepilnamečiams vaikams: V. M. ir D. M. buvo nustatyta laikinoji globa, laikinaja globėja paskirta R. M., kuri Šiaulių apylinkės teismo Šiaulių rūmų 2020 m. gruodžio 22 d. nutartimi atleista nuo šių nepilnamečių vaikų globėjos pareigų ir nuolatine vaikų globėja paskirta L. J., nustatyta vaikų nuolatinė gyvenamoji vieta su nauja globėja šios gyvenamojoje vietoje. Nuo 2018 m. liepos 2 d. atsakovo šeimai taikyta atvejo vadyba ir pradėta intensyvioji intervencinė pagalba, teikiant socialines priežiūros paslaugas namuose. Nors po laikino tėvo valdžios apribojimo atsakovui buvo toliau teikiamos socialinės paslaugos, atsakovas buvo motyvuojamas keisti savo gyvenimo būdą, gydytis nuo

alkoholio vartojimo, tačiau esminės šeimos problemos neišnyko. Sutuoktiniai toliau vartoja alkoholį, vis dar tebegyvena viename kambaryje, kur taip pat miega, gaminasi maistą, kūrena krosnį, nuo kurios nurūkusios, juodos lubos bei sienos, jaučiamas stiprus smalkių ir pelėsių kvapas, o vaikams grįžus į tėvų namus, nebūtų nei lovų, kuriose vaikai miegotų, nei rašomojo stalo, kur jie ruoštų pamokas, nei spintos vaikų rūbams sudėti. Įvertinus šias aplinkybes, 2021 m. vasario 11 d. vykusio posėdžio metu priimtas sprendimas kreiptis į teismą dėl neterminuoto tėvo valdžios apribojimo atsakovui. Nuo 2019 m. kovo 19 d. teismo priimto sprendimo atsakovas nei karto nesikreipė dėl susitikimų su vaikais organizavimo. Per šį laikotarpį du kartus vaikus aplankyti tėvų buvo atvežęs jų brolis ir globėja (rūpintoja), o vieno iš dviejų susitikimų metu vaikų tėvai buvo neblaivūs. Vaikai stipraus ryšio su tėvais nepalaiko. Vaikų atskyrimo nuo tėvų laikotarpiu, vaikams keletą kartų buvo skambinusi tik jų mama A. M.. Ieškovės specialistams lankantis pas globojamus vaikus, šie nurodė, jog globėjos, kuri yra taip pat jų sesuo, namuose jaučiasi saugūs bei mylimi, juos sieja artimas ryšys. Vaikai patvirtino, kad su tėvais ryšių nepalaiko, nebendrauja. Įvertinusi, kad atsakovas piktnaudžiauja tėvo valdžia, keisti savo gyvenimo būdo bei elgesio pastangų pakankamai nededa, negerina gyvenimo sąlygų, nepalaiko ryšių su savo sūnumis, atsakovui neterminuotai apribotina tėvo valdžia nepilnamečių sūnų: V. M. ir D. M. atžvilgiu.

Ieškovės atstovė teismo posėdyje patvirtino ieškinyje išdėstytas aplinkybes ir prašė ieškinį tenkinti.

Atsakovas su ieškiniu sutiko. Nurodė, kad jis neturi sąlygų vaikams V. bei D. gyventi kartu su juo. Taip pat neturi galimybių ir vaikus ugdyti. Su sutuoktine gyvena viename kambaryje, kuriame stovi kūrenama krosnis, gaminamas maistas. Nedirba, šeimos pajamas sudaro gaunama pašalpa. Teismas priteisė iš jo išlaikymą kiekvienam vaikui po 70 Eur kas mėnesį mokamomis išmokomis, tačiau viso priteisto išlaikymo nemoka, o dalis išlaikymo sumos – 30 Eur ar 40 Eur yra atskaitoma iš jo gaunamos pašalpos. Vaikai V. ir D. gyvena pas dukrą L., t. y. pas savo vyresnę seserį, kur jiems gyventi patinka ir saugu.

Motyvuojamoji dalis

Ieškinys tenkintinas.

Iš giminystę įrodančių dokumentų matyti, kad atsakovas yra vaikų: D. M., gimusio 2007 m. gruodžio 11 d., ir V. M., gimusios 2009 m. rugsėjo 11 d., tėvas.

Sprendžiant klausimą dėl tėvų valdžios apribojimo sąlygų, būdo ir padarinių, nustatytų Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.180 straipsnyje, esminis dalykas yra nustatyti tėvų veiksmus, kuriais neįgyvendinama arba įgyvendinama priešingai vaiko interesams tėvų valdžia, ir įvertinti jų pobūdį. Tėvų valdžia gali būti apribota, kai tėvai (tėvas ar motina) vengia atlikti savo pareigas auklėti vaikams; piktnaudžiauja tėvų valdžia, žiauriai elgiasi su vaiku, daro žalingą įtaką vaikams savo amoraliu elgesiu arba nesirūpina vaikais (CK 3.180 straipsnio 1 dalis). Visais išvardytais atvejais turi būti nustatyta tėvų kaltė. Teismų praktikoje pripažįstama, jog tėvų valdžiai apriboti pakanka vien fakto, kad tėvai nevykdo savo pareigos rūpintis vaikais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. gegužės 30 d. nutartis Nr. 3K-3-236/2008). Aiškinant CK 3.180 straipsnio 1 dalį ir sprendžiant klausimą dėl tėvų valdžios apribojimo, turi būti vadovaujamasi prioritetiniu vaikų teisių ir interesų apsaugos ir gynimo principu, įtvirtintu CK 3.3 straipsnio 1 dalyje, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 3 straipsnio 1 dalyje bei Lietuvos Respublikos vaikų teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte. Gali būti taikomas laikinas ar neterminuotas tėvų valdžios apribojimas. Laikiną ar neterminuotą tėvų valdžios apribojimą teismas taiko atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes, dėl kurių prašoma apriboti tėvų valdžią. Neterminuotai tėvų valdžia gali būti apribota, kai teismas padaro išvadą, kad tėvai (tėvas ar motina) daro ypatingą žalą vaiko vystymuisi ar visiškai juo nesirūpina, ir nėra duomenų, kad padėtis gali pasikeisti (CK 3.180 straipsnio 3 dalis).

Spręsdamas dėl tėvų valdžios apribojimo, teismas turi nepažeisti vaiko teisės į šeimos ryšius (CK 3.161 straipsnio 3 dalis). Europos Žmogaus Teisių Teismas ne kartą bylose yra pažymėjęs, kad šeimos išskyrimas yra labai rimto pobūdžio apribojimas. Toks žingsnis turi būti pagrįstas pakankamai protingais ir svarbiais vertinimais, atsižvelgiant į vaiko interesus. Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijoje taip pat pabrėžiama, kad turi būti nustatyta teisinga pusiausvyra tarp vaiko intereso likti viešojoje globoje ir tėvų intereso vėl būti kartu su vaiku. Sprendžiant šią užduotį ypatinga svarba teikiama geriausiems vaiko interesams, kurie, priklausomai nuo jų prigimties ir rimtumo, gali būti viršesni už tėvų interesus. Sprendžiant tokio pobūdžio bylas, svarbiausia yra nustatyti vaiko interesus ir kas juos geriausiai galėtų užtikrinti.

Iš byloje esančių rašytinių įrodymų bei teismų informacinės sistemos LITEKO duomenų matyti, kad Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2008 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu A. M. ir atsakovo šeima dėl socialinių įgūdžių stokos įrašyta į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą. Telšių apylinkės teismo Telšių rūmų 2019 m. kovo 19 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. e2-760-671/2019 nepilnamečiai vaikai: D. M. ir V. M. atskirti nuo motinos A. M., o atsakovui laikinai apribota tėvo valdžia šių nepilnamečių vaikų atžvilgiu. Iš A. M. ir atsakovo priteistas išlaikymas vaikams: D. M. ir V. M. kiekvienam vaikui kas mėnesį mokamomis periodinėmis išmokomis, t. y. iš A. M. – po 30 Eur, iš atsakovo – po 70 Eur kiekvienam vaikui nuo teismo sprendimo priėmimo dienos iki vaikų pilnametystės. Telšių apylinkės teismo Telšių rūmų 2019 m. balandžio 23 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2YT-2120-671/2019 šiems vaikams nustatyta nuolatinė globa ir vaikų globėja paskirta R. M.. Šiaulių apylinkės teismo Šiaulių rūmų 2020 m. gruodžio 22 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2YT-14007-650/2020 R. M. atleista nuo vaikų: D. M. ir V. M. globėjos pareigų ir šių vaikų globėja bei turto administratore paskirta L. J.; nustatyta vaikų nuolatinė gyvenamoji vieta su L. J. šios gyvenamojoje vietoje.

Iš Telšių socialinių paslaugų centro pateiktos informacijos ir socialinės darbuotojos, dirbančios su šeimomis apsilankymo M. šeimoje aktų laikotarpiu nuo 2008 metų matyti, kad pagrindinė šeimos problema alkoholis. Nuo 2018 m. liepos 2 d. atsakovo šeimai taikyta atvejo vadyba ir pradėta intensyvioji intervencinė pagalba, teikiant socialines priežiūros paslaugas namuose. Iš Telšių socialinių paslaugų centro pateiktos informacijos matyti, kad per laikotarpį nuo vaikų paėmimo iš šeimos, esminės šeimos problemos neišnyko, kadangi sutuoktiniai toliau vartoja alkoholį, vis dar tebegyvena viename kambaryje, kur taip pat miega, gaminasi maistą, kūrena krosnį, nuo kurios nurūkusios, juodos lubos bei sienos, jaučiamas stiprus smalkių ir pelėsių kvapas, o vaikams grįžus į tėvų namus, nebūtų nei lovų, kuriose vaikai miegotų, nei rašomojo stalo, kur ruoštų pamokas, nei spintos vaikų rūbams sudėti. Be to, per laikotarpį nuo vaikų paėmimo iš šeimos atsakovas nei karto nesikreipė dėl susitikimų su vaikais organizavimo, du kartus vaikus aplankyti tėvų buvo atvežęs jų brolis ir globėja. Vieno iš dviejų susitikimų metu vaikų tėvai buvo neblaivus.

Byloje esantys įrodymai patvirtina, kad atsakovas neteikia teismo priteisto išlaikymo vaikams, t. y. kiekvienam vaikui po 70 Eur kas mėnesį mokamomis išmokomis, ir tik nedidelė dalis priteistos išlaikymo sumos išskaičiuojama iš atsakovo gaunamos pašalpos. Gyvenamosios aplinkos, tinkamų bei saugių sąlygų vaikams gyventi šeimoje atsakovas neturi ir nesiima tam jokių priemonių. Tiek atsakovas, tiek jo sutuoktinė vartoja alkoholį. Laikotarpiu nuo vaikų paėmimo iš šeimos, taip pat bylos nagrinėjimo teisme laikotarpiu, atsakovas nesiėmė jokių veiksmų, kad susigrąžintų vaikus į šeimą, nepalaikė ryšio nei su globėja, nei su sūnumis, taigi savo vaikais nesidomėjo, neprisidėjo prie jų auklėjimo, priežiūros ir auginimo. Atsižvelgiant į tai, kas nustatyta bei nesant duomenų, kad padėtis gali pasikeisti, atsakovui neterminuotai apribotina tėvo valdžia vaikų: V. M. ir D. M. atžvilgiu (CK 3.180 straipsnio 1, 3 dalys).

Bylose dėl tėvų valdžios apribojimo šalys nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo atleistos, todėl bylinėjimosi išlaidos apmokamos iš valstybės biudžeto lėšų (CPK 83 straipsnio 1 dalies 14 punktas, 96 straipsnio 4 dalis, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 16 puntas, 14 straipsnio 6 dalis).

Sprendimas skubiai vykdytinas (CPK 496 straipsnio 1 dalis).

Rezoliucinė dalis

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 259–260, 263–268, 270, 406 straipsniais,

nusprendžia:

ieškinį tenkinti.

Neterminuotai apriboti tėvo valdžią P. M., asmens kodas (duomenys neskelbtini) vaikų: D. M., gimusio (duomenys neskelbtini), ir V. M., gimusio (duomenys neskelbtini), atžvilgiu.

Sprendimą vykdyti skubiai.

Sprendimas per 30 dienų nuo paskelbimo dienos apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Šiaulių apygardos teismui per Telšių apylinkės teismą.

Teisėja Vitalija Liauzginienė